

	<p>4) eutanazja.</p> <p>III. Podstawy komunikacji z dzieckiem i jego rodziną (1 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wiek dziecka a świadomość choroby; 2) komunikacja werbalna i niewerbalna, pytania otwarte i zamknięte, cisza, dotyk; 3) bariery i błędy w komunikacji z pacjentem i jego rodziną. <p>IV. Problemy psychologiczne w opiece nad chorym dzieckiem i jego rodziną (0,5 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) reakcje pacjenta i jego rodziny na niepomysłne informacje; 2) mech: <p>V. Problemy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozpo 2) zasad: <p>VI. Problemy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) możli 2) instyt <p>VII. Towarzy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) objaw 2) wsłuc <p>VIII. Pomoc 8 godz.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eta 2) pat 3) gr <p>IX. Współpraca, komunikacja i wsparcie w zespole interdyscyplinarnym (warsztaty 6 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ciągła interakcja wszystkich jego członków; 2) podział odpowiedzialności i jego wpływ na zwiększenie satysfakcji z osiągniętych rezultatów i zmniejszenie poczucia bezradności; 3) sztuka podejmowania właściwych decyzji; 4) cele i role jasne i zorientowane na chorego i jego bliskich; 5) dobra komunikacja i wsparcie a ryzyko zespołu wypalenia zawodowego.
--	---

rodziną (0,5 godz.)

o bliskich;

z dzieckiem i jego rodziną (0,5 godz.)

raz indywidualnej;

całkowicie 1 godz., udział w grupie wsparcia w żałobie

	<p>X. Jakość życia dziecka i jego rodziny oraz jakość opieki świadczonej przez hospicjum domowe dla dzieci (1,5 godz.)</p> <p>1) wpływ jakości opieki na jakość życia dziecka i jego rodziny;</p> <p>2) wybrane metody oceny satysfakcji z opieki paliatywnej, pacjentów i członków rodzin, w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizacji opieki, – stopnia kontroli objawów, – komunikacji, – ogólnej satysfakcji z opieki.
<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej obowiązującej do zaliczenia danego modułu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de Walden-Gałuszko K., Kaptacz A.: <i>Pielęgniarstwo w opiece paliatywnej i hospicyjnej</i>. Wydanie 1, Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2005. 2. Krakowiak P. <i>Zdążyć z prawdą. O sztuce komunikacji w hospicjum</i>. Wyd. Fundacja Hospicyjna, Gdańsk 2009. 3. Dangel T.(red.): <i>Zaniechanie i wycofywanie się z uporczywego leczenia podtrzymującego życie u dzieci</i>. Polskie Towarzystwo Pediatryczne 2011. 4. Bohdan Z. <i>O barierach komunikacji w chorobie – próba analizy zjawiska</i>. w: Krzyżanowski D. Fala A.M. Steciwko A. Suchocka L. (red.): <i>Życie godnie do końca. Wyzwania opieki paliatywnej i hospicyjnej</i>. Wyd. WCM, Opole 2010. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci ze Schorzeniami Zagrożającymi Życiu lub w Stanach Terminalnych (ACT): <i>Karta ACT dla Dzieci ze Schorzeniami Zagrożającymi Życiu i ich rodzin</i>. 2. Rzecznik Praw Dziecka: <i>Karta Praw Dziecka Śmiertelnie Chorego w Domu</i>.
<p>Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje</p>	<p>Staż – 35 godz., Hospicjum domowe dla dzieci.</p>

6. PROGRAM ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH

6.1. STAŻ: Hospicjum domowe dla dzieci

Cel stażu: Ukształtowanie umiejętności w zakresie holistycznej opieki nad dzieckiem przebywającym pod opieką hospicjum domowego.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 140 godz.
Liczebność grupy: 2 - 3 osoby
Opiekun stażu: pielęgniarki z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniające co najmniej jeden z warunków:
- posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa;
  - posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego, opieki paliatywnej;
  - ukończyły kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego, opieki paliatywnej;
  - ukończyły kurs specjalistyczny *Pediatryczna domowa opieka paliatywna*;

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Ocena bólu przy pomocy standardowych skal.
2. Pielęgnacja dziecka z rurką tracheotomijną.
3. Pielęgnacja zmian skórnych wokół gastrostomii.
4. Cewnikowanie pęcherza moczowego.
5. Płukanie pęcherza moczowego (o ile możliwe będzie wykonanie tego zabiegu w placówce stażowej).
6. Pielęgnacja zmian w jamie ustnej.
7. Wykonanie enemy.
8. Zakładanie wkłucia podskórnego.
9. Przygotowywanie i podawanie leków różnymi drogami (doustną/dożołądkową, doodbytniczą, przezskórną, dożylną, podskórną, domięśniową, wziewną).
10. Zakładanie igły do portu naczyniowego i jego pielęgnacja.
11. Zakładanie sondy żołądkowej.
12. Wymiana cewnika w przetoce gastrostomijnej.
13. Pielęgnacja dziecka z PEG oraz przetokami: ileostomią i kolostomią.
14. Profilaktyka i pielęgnacja odleżyn.
15. Obsługa pomp infuzyjnych strzykawkowych i perystaltycznych, pompy PCA.
16. Obsługa asystora kaszlu, ewakuacja wydzieliny z górnych dróg oddechowych.
17. Pobieranie materiału do badań bakteriologicznych w warunkach domowych.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności;
- Objęcie procesem pielęgnowania jednego wybranego pacjenta. Zgodnie z etapami procesu pielęgnowania sformułować diagnozę pielęgniarstwa, cele i opracować plan postępowania oraz ocenić realizację podjętych działań.

**7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH, DO KTÓRYCH JEST UPRAWNIONA
PIELEŃNIARKA PO UKOŃCZENIU KURSU SPECJALISTYCZNEGO
PEDIATRYCZNA DOMOWA OPIEKA PALIATYWNA**

1. Ocena i monitorowanie bólu oraz wybranych objawów u przewlekle chorego dziecka objętego opieką hospicjum domowego.
2. Podawanie na zlecenie lekarskie różnymi drogami (doustną/dożołądkową, doodbytniczą, przezskórną, dożylną, podskórną, domięśniową, wziewną) leków łagodzących dokuczliwe objawy choroby u dzieci objętych opieką paliatywną.
3. Doraźne modyfikowanie dawek leków stosowanych w celu łagodzenia objawów ze strony układu oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i nerwowego – po konsultacji z lekarzem.
4. Doraźne modyfikowanie dawek leków przeciwbólowych w zależności od stanu dziecka i kontroli bólu – po konsultacji z lekarzem.
5. Pielęgnowanie dziecka z centralnym dostępem dożylnym, typu: Broviac, Groshong, port naczyniowy.
6. Zakładanie wkłucia podskórnego i pielęgnowanie dziecka z wkłuciem podskórnym.
7. Pielęgnowanie dziecka z PEG oraz przetokami: ileostomią i kolostomią.
8. Obsługa pomp infuzyjnych strzykawkowych i perystaltycznych, pompy PCA.
9. Opatrywanie odleżyn i innych zmian skórnych.
10. Przygotowanie rodziców do opieki nad dzieckiem w schyłkowym okresie życia, podejmowanej w warunkach domowych.
11. Całościowa ocena potrzeb chorego dziecka i jego rodziny w domowej opiece paliatywnej.
12. Planowanie, wspólnie z interdyscyplinarnym zespołem hospicjum, indywidualnego procesu pielęgnowania i leczenia dziecka w schyłkowym okresie choroby oraz sprawowanie opieki nad dzieckiem i jego rodziną zgodnie z procesem pielęgnowania wraz z oceną realizacji podjętych działań.